

Предузеће за ревизију и пореско савјетовање

"Аудитон" д.о.о

БАЊА ЛУКА

**ИЗВЈЕШТАЈ О ИЗВРШЕНОЈ РЕВИЗИЈИ
ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЈЕШТАЈА ЗА 2009. ГОДИНУ
ЈАВНОГ ПРЕДУЗЕЋА
"ДЕП-ОТ"
БАЊА ЛУКА**

- управи предузећа
- скупштини оснивача

Бања Лука, март 2010.г.

САДРЖАЈ

	Стр.
МИШЉЕЊЕ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА	3
1 УВОД	4
2 ОПШТИ ПОДАЦИ О ДРУШТВУ	5
3 ДЈЕЛАТНОСТ, ОРГАНИЗАЦИЈА И ОРГАНИ ПРЕДУЗЕЋА	7
4 ПРОЈЕКАТ УПРАВЉАЊА ЧВРСТИМ ОТПАДОМ	8
5 НОВО АНГАЖОВАЊЕ И ОДНОС СА ПРЕТХОДНИМ РЕВИЗОРОМ	10
6 ПОВЕЗАНЕ СТРАНЕ	10
7 ОЦЈЕНА РИЗИКА РЕВИЗИЈЕ	11
8 РАЧУНОВОДСТВО И РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПОЛИТИКЕ	12
9 ЈАВНЕ НАБАВКЕ	13
10 НАПОМЕНЕ УЗ РЕВИЗОРСКО МИШЉЕЊЕ	14
10.1. НАПОМЕНЕ уз биланс стања	17
10.2. НАПОМЕНЕ уз биланс успјеха	26
11 ВАНРЕДНИ ДОГАЂАЈИ	30
12 НАКНАДНИ ДОГАЂАЈИ	30
13 СТАЛНОСТ ПОСЛОВАЊА	31
14 ДОКУМЕНТАЦИЈА РЕВИЗОРА	31
15 ПИСМО УПРАВИ ПРЕДУЗЕЋА	31
ЗАКЉУЧАК	32

ИЗВЈЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

ОРГАНУ УПРАВЉАЊА ЈАВНОГ ПРЕДУЗЕЋА “ДЕП-ОТ ” БАЊА ЛУКА

Извршили смо ревизију биланса стања Јавног предузећа “ДЕП-ОТ ” Бања Лука на дан 31.12.2009. године, одговарајућег биланса успјеха за годину која завршава на тај дан и Извјештаја о промјенама у капиталу.

Одговорност за састављање финансијских извјештаја има руководство Предузећа. Наша је одговорност да изразимо мишљење на основу ревизије коју смо извршили.

Ревизију смо извршили у складу са Међународним стандардима ревизије. Ови Стандарди захтијевају од нас да ревизију планирамо и извршимо на начин који омогућава да се у разумној мјери увјеримо да финансијски извјештаји не садрже материјално значајне погрешне исказе. Ревизија укључује испитивање доказа, на бази провјере узорака, који поткрепљују износе и објављивања извршена у финансијским извјештајима. Ова ревизија, такође, укључује оцјену примијењених рачуноводствених начела и значајних процјена које је извршило руководство, као и оцјену опште презентације финансијских извјештаја.

Сматрамо да обим ревизије коју смо извршили пружа разумну основу за изражавање нашег мишљења.

По нашем мишљењу, финансијски извјештаји Предузећа по свим материјално значајним аспектима дају истинит и објективан приказ финансијског стања предузећа на дан 31. децембра 2009. године и резултата пословања за годину која се завршава на тај дан, у складу са Међународним рачуноводственим стандардима и Међународним стандардима финансијског извјештавања.

Број: 119-3/10
У Б.Луци, 09.03.2010. год.

Овлашћени ревизор:
Мр Душко Даничић

1. УВОД

Уговором о извршењу послова ревизије финансијских извјештаја који се односе на пословну 2009. годину, закљученим 14.12.2009. године, утврђени су основни услови за извршење ревизије финансијских извјештаја Јавног предузећа "ДЕП-ОТ" регионална депонија Б.Лука, за годину која се завршава 31.12.2009. године, као и наша одговорност и одговорност руководства Предузећа.

Ревизију финансијских извјештаја за претходну 2008. годину вршио је други ревизор. Без обзира што смо се упознали са резултатима те ревизије у обиму који је потребан да се сагледа реалност исказаних крајњих стања, прије отпочињања послова ревизије била нам је дужност да се упознамо са основним промјенама у показатељима имовинског и приносског положаја, са промјенама у статусу купаца и добављача, задужености Предузећа и другим битним елементима који су били од значаја за пословање у години за коју се ревизија врши. Посебну пажњу је требало посветити реализацији пројекта Свјетске банке по међународном кредитном аранжману чија је имплементација већ при крају, као и завршетку започетих инвестиционих улагања.

Такође смо се требали упознати и са евентуалним промјенама у организацији Предузећа, ако их је било, и другим подацима које је ревизор дужан прикупити прије новог ангажовања.

Све ове радње ревизор предузима да би могао правилно да планира неопходно вријеме за провођење ревизије и потребу евентуалног ангажовања спољних сарадника.

Информације о пословању које смо прикупили до отпочињања ревизорских активности олакшале су нам планирање и сам постиупак ревизије.

Како је наглашено у уговору, ревизија ће се односити на основне финансијске извјештаје и то:

- Биланс стања (Извјештај о финансијском положају), на дан 31.12.2009. године,
- Биланс успјеха (Извјештај о укупном резултату), за пословну 2009. годину,
- Извјештај о промјенама у капиталу за период који завршава 31.12.2009. године,
- Биланс токова готовине (Извјештај о токовима готовине) за 2009.годину и
- Напомене (Ноте) уз ФИ за 2009.г.

Према важећој професионалној регулативи, општеприхваћеним правилима као и уговору, ревизију смо обавезни извршити у складу са Међународним стандардима ревизије, тако да све послове планирамо и извршимо на начин који омогућава да се у разумној мјери увјеримо да финансијски извјештаји не садрже материјално значајне грешке. Због природе посла и других ограничења, постоји одређени неизбјежни ризик да нека грешка, која је материјално значајна, остане неоткривена. Тај ризик је, примјеном стандардизованих метода узорковања, инспекције и аналитичких поступака, по нашем увјерењу сведен на разумну и допустиву мјеру.

За састављање финансијских извјештаја, укључујући и њихово адекватно и благовремено објављивање, одговорно је руководство Предузећа. Ово подразумијева устројавање и вођење одговарајућих рачуноводствених евиденција, успостављање и функционисање интерних контрола, избор и примјену одговарајућих рачуноводствених политика, благовремено вршење процјена имовине и капитала, те обезбјеђивање пуног интегритета имовине.

Током ревизије, ако се оцијени да је то неопходно, ревизор треба да узме од руководства одговарајуће изјаве у вези понуђених података из финансијских извјештаја.

Нисмо цијенили да се по било ком питању треба тражити писмено изјашњавање руководства, али смо у више наврата обавили обимне и свеобухватне разговоре тражећи усмена појашњења појединих статусних и економских питања. На наше упите добили смо логичне одговоре, које смо током ревизије потврђивали или кориговали.

Анганжман подразумијева одговарајућу сарадњу са лицем које обавља рачуноводствене послове, што смо по нашем увјерењу у професионалном смислу и остварили.

Након извршене ревизије, поред ревизорског мишљења, како смо се и обавезали, сачинили смо Извјештај о извршеној ревизији, у којем се поред приказа општих информација о организацији, основним пословним циљевима Предузећа, шире образлажу разлози којим смо се руководили приликом изражавања свог мишљења.

2. ОПШТИ ПОДАЦИ О ПРЕДУЗЕЋУ

Јавно предузеће-регионална депонија „ДЕП-ОТ“ Б. Лука, као привредни субјект, уписано је у судски регистар код Основног суда у Бањој Луци рјешењем бр. У/И 442/03 од 06.03.2003. године, са регистарским улошком број: 1-12918-00.

Скраћени назив Предузећа је Ј.П. "ДЕП-ОТ" Бања Лука.

Уговор о оснивању Ј.П. закључиле су скупштине осам локалних заједница и то седам скупштина општина Бањалучке регије и Град Б.Лука. Одлуке о закључењу Уговора о оснивању Јавног предузећа - Регионална депонија "ДЕП-ОТ" Бања Лука, локалне самоуправе донијеле су у периоду од 30.10. до 30.11.2002. године, док је сам чин потписивања датиран са крајем новембра.

Предузеће је регистровано на адреси: 78000 БАЊА ЛУКА, Булевар Војводе Мишића бр. 23 односно 17, гдје се управа предузећа налазила и у вријеме вршења ревизије.

Чланови надзорног одбора у 2009. години су били:

- Солдат Мирослав, предсједник
- Бубуљ Марица, члан
- Радановић Здравко до 02.09. и
- Јотић Љубомир од 02.09.

Одговорно лице за период пословања који је био предмет ревизије је:

- Момчило Роквић, дипл.ек., директор без ограничења.

Упис усклађивања дјелатности са Новим Законом о класификацији дјелатности и о регистру јединица разврставања („Сл.гласник РС“, бр. 113/04) извршен је рјешењем Основног суда у Бањој Луци бр. У/И-4333/05 од 19.01.2008. г.

Упис повећања капитала извршено је у више наврата, а према уплатама новчаних средстава локалних заједница које се односе на докапитализацију Предузећа, а која средства су употребљена за куповину земљишта на којем се депонија налази. Задње рјешење Основног суда у Б.Луци бр. 071-0-Рег-06-000029/06 о томе, датирано је са 01.02.2008. године.

Предузеће самостално води прописане евиденције, а вођење рачуноводства повјерено је Татјани Чичковић, сертификованом рачуновођи са важећом лиценцом бр. СР-0842/10.

Ово лице је и супотписало обрасце финансијских извјештаја који су дана 26.02.2010. предати АПИФ-у.

Предузећу је од Републичког завода за статистику додијелен матични број 1965352.

За пореске сврхе, Предузеће има ове идентификационе бројеве:

- Јединствени идентификациони број Пореске управе Републике Српске је 4401664160004, и
- ИД број код Управе за индиректно опорезивање 401664160004.

Финансијско пословање Предузеће обавља преко пет жиро рачуна отворена код четири пословне банке и то:

1. Ж-Р број : 5510010001854184 код "UniCredit bank" АД Б.Лука за пословне сврхе,
2. Ж-Р број : 5620990001577229 код "НЛБ Развојне банке" АД Б.Лука за средства којима у пројекту учествује Влада РС,
3. Ж-Р број: 5550070020927813 код "Нове банке" АД Бања Лука за пословне сврхе,
4. Ж-Р број: 5671621000258907 код "Volksbank" АД Б.Лука за средства којима се реализује кредит Свјетске банке (средства ИДА) и
5. Ж-Р број: 5671621000354452 код "Volksbank" АД Б.Лука за оснивачка средства уплаћена од оснивача.

Поред пословних рачуна у домаћој валути, Предузеће има отворен и девизни рачун код Нове банке АД Б.Лука.

У току 2009. године извршено је усклађивање интерних аката са Законом о измјенама и допунама закона о јавним набавкама, а које се односе на величину вриједносних разреда за поједине облике набавки. Поред тога, управа је донијела и нова општа акта о рачуноводству, рачуноводственим политикама и начину вршења пописа – инвентуре, чиме је извршено, како се наглашава од стране представника Друштва, усклађивање ових аката са Новим Законом о рачуноводству и ревизији Републике Српске. Мање промјене су извршене и у општем акту о систематизацији радних мјеста. У складу са Законом који уређује заштиту на раду донесен је општи акт о процјени ризика на радном мјесту и о поступцима у акцедентним ситуацијама.

Од стране Управе за индиректно опорезивање извршен је контролни преглед пословања ЈП „Деп-ог“ за период од 01.01.2006. до 31.10.2009. године, којим је обухваћен цијели период примјене Закона о порезу на додату вриједност. Након извршене контроле донесено је и рјешење о разрезу индиректних пореза бр. 04/5-2/И-17-1-42-1913-2/09. Укупна утврђена разлика износи 568 КМ, а односи се на више признати улазни ПДВ од износа који се могао исказати као аконтациони порез у периоду 01.01.2006. до 03.2007. године. Наведени износ се односи на почетак примјене закона и чињеницу да је код рачуна за електричну енергију извршено признавање ПДВ-

а иако су фактуре гласиле на закупца – Град Б.Луку. Од априла 2007. године никакве разлике у исказаном излазном / улазном ПДВ-у нису утврђене.

3. ДЈЕЛАТНОСТ, ОРГАНИЗАЦИЈА И ОРГАНИ ПРЕДУЗЕЋА

Предузеће је, према рјешењу Суда, регистровано између осталих за обављање дјелатности:

- уклањање отпадних вода, одвоз смећа, санитарне и сличне активности – прикупљање и обрада отпадних вода, прикупљање и обрада осталог отпада, санитарне и друге дјелатности.

Поред основне дјелатности Предузеће може обављати и слиједеће дјелатности:

- рециклажа металних отпадака и остатака
- рециклажа неметалних отпадака и остатака
- рушење и разбијање објеката; земљани радови
- трговина на велико отпацама и остацима
- чишћење објеката
- др.

За почетак рада оснивачи су, у складу са Законом, обезбједили новчани дио основног капитала у висини од 20.000 КМ. Основни капитал код оснивања Предузећа подијељен је у удјеле појединих локалних заједница како је то наведено у колони број 3 (у %) и номинално, у колони 4. на сљедећи начин:

На крају 2009. године удјели локалних заједница имали су номиналне износе како је то наведено у колони број 3 табеле, док су гласачка права подијељена у омјерима из колоне 6.

	ЛОКАЛНА ЗАЈЕДНИЦА	ОСНОВНИ КАПИТАЛ		% учешћа у основном капиталу на дан 31.12.2009.г.	Бр. гласова у Скупштини Друштва
		Код оснивања	Стања на дан 31.12.2009.г.		
1	2	3	4	5	6
1	Град Бања Лука	10.000	1.663.813,76	62,03	60
2	Општина Градишка	2.800	375.509,26	14,00	14
3	Општина Прњавор	2.000	268.220,90	10,00	10
4	Општина Лакташи	1.600	214.576,72	8,00	8
5	Општина Србац	1.400	51.400,00	1,92	2
6	Општина Котор Варош	800	800,00	0,03	1
7	Општина Челинац	800	107.288,36	4,00	4
8	Општина Кнежево	600	600,00	0,02	1
		20.000	2.682.209,00	100,0	100

Укупан број гласова у скупштини друштва је 100. Иако је Одлуком о докапитализацији требала да остане иста структура учешћа појединих локалних заједница у оснивачком капиталу, то се није остварило из разлога што су општина Кнежево и Котор Варош одустале од уношења нових новчаних средстава, тако да је недостајућа средства уплатио Град Б.Лука. Стога су и односи у гласачким правима промијењени, што је и видљиво у колони б.

Предузеће је крајем 2009. године запошљавало 40 радника.

И у 2009. години настављене су активности реализације пројекта којег финансира Свјетска банка. На реализацији кредитног пројекта Свјетске банке ангажована су 2 стручњака Предузећа, док се плате и остали лични расходи преосталих 38 запослених финансирају из властитих прихода.

Активности везано за реализацију кредита Свјетске банке посебно се воде поштујући строга правила која је кредитор одредио. Овакав начин пословања усложњава праћење прилива, одлива и кретања новчаних средстава ЈП, а уједно тражи посебно организовану рачуноводствену евиденцију, што се у појединим сегментима не подудара са захтјевима МРС и МСФИ који су прописани Законом о рачуноводству и ревизији Републике Српске („Сл.гласник Републике Српске“ бр. 67/05¹).

Рачуноводствене послове обавља једно запослено лице са важећом лиценцом сертификованог рачуновође, док дио финансијско-рачуноводствених послова везано за благајну обавља друго лице.

Предузеће није изабрало Обор за ревизију јер запошљава мање од 50 радника, нити има лице које би се бавило интерном ревизијом.

4. ПРОЈЕКАТ УПРАВЉАЊА ЧВРСТИМ ОТПАДОМ

Због важности пројекта који се финансира из кредита Свјетске банке, потребно је подсетити се на најосновније услове тог кредитног споразума, као и на задатке који су постављени пред Предузеће „ДЕП-ОТ“.

Уговор о одобравању Развојног кредитног споразума – управљање чврстим отпадом потписан је дана 12.07.2002. године од стране овлашћених представника БиХ, ФБиХ и Републике Српске и International Development Association (IDA). Ратификацијом овог кредитног аранжмана од стране Предсједништва Босне и Херцеговине дана 4.10.2002. године, стекли су се сви формално-правни услови за отпочињање његове реализације.

Корисници кредита су комунална предузећа која су према пројекту стекла услове за изградњу регионалних одлагалишта отпада. Кредит одобрен за БиХ је вриједности 14.300.000 Специјалних права вучења. Према курсу SDR на задњи дан 2002. године, укупна средства одобреног кредита износила су 36.427.700 БАМ². Кредит је одобрен на 25 година, бескаматно, стандардним сервисним и комисионим

¹ Овај Закон се примењивао до 31.12.2009. године

² Према курсној листи ЦБ БиХ бр. 255 од 27.12.2002. године, курс Специјалних права вучења је био овај:
SDR (Special Drawing Rights) на дан 27. 12. 2002 = USD 1.35143
SDR (Special Drawing Rights) на дан 27. 12. 2002 = BAM 2.547390

трошковима. Прва рата доспијева октобра 2010. године, а задња би се требала уплатити 2027. године.

Након закључења Основног споразума о развојном кредиту априла 2003. године ЈП "Деп-от" и Влада РС потписали су супсидијарни кредитни споразум о преносу дијела кредита Свјетске банке по пројекту управљања чврстим отпадом. Према овом Споразуму као под-позајмљивач кредита од 4 мил. УСД појављује се Влада Републике Српске, док је "Деп-от" крајњи корисник. Услови кредита су идентични већ наведеном у претходном пасусу.

Основни циљеви пројекта су између осталих:

1. Санација постојећих депонија у циљу постизања санитарних стандарда, укључујући и побољшање инфраструктуре;
2. Стално ограђивање дивљих сметлишта на начин да се заштити животна средина и покретање дугорочног праћења околине;
3. Успостављање инфраструктуре депонија и подршка олакшицама за исте;
4. Успостављање оптималног броја станица за пренос стамбеног, комерцијалног и институционалног отпада ради консолидације са регионалним депонијама.

Споразумом су предвиђени оквирни буџети за основне групе пројектних задатака са детаљно прописаним процедурама везаним за међународне и домаће набавке, лицитације, ситне набавке, а посебно су разрађени контрола и управљање средствима путем Јединице за управљање пројектом (ПМУ) која је формирана при Министарству за просторно планирање, урбанизам и екологију ФБиХ.

Рачуноводство се води паралелно на нивоу цјелокупног пројекта у ПМУ и код сваког комуналног предузећа које је корисник средстава.

У 2009. години реализован је износ одобреног кредита од 742.830 КМ, од чега је највећи дио употребљен за радни плато и лагуну на депонији „Рамићи“. Укупан износ искоришћеног кредита до краја 2009. године износи 7.964.848 КМ, рачунајући и средства из супсидијарног кредита Владе РС.

Као посебну напомену везано за коришћење и реализацију средстава одобреног кредита истичемо следеће:

Према Упутству Свјетске банке о селекцији и ангажовању консултаната од стране зајмопримца Свјетске банке, Одјелак III - Остале методе селекције, тачка 3.7. Селекција на бази квалифицираности консултаната (стр. 15 Упутства), прописано је да се метода квалифицираности консултаната може користити за изузетно мале набавке (до 100.000 \$, или по курсу на дан 31.12.2009.г. који је био 1.364088 КМ за 1 УСД³, до 136.409 КМ), гдје не постоји оправдана потреба за припремом и оцјеном приједлога набавки путем натјечаја. Метод који је описан коришћен је код избора неких понуђача чије су се услуге финансирале из кредита Свјетске банке. Ово рјешење одступа од одредби члана 6. Закна о јавним набавкама БиХ.

³ Курсна листа ЦБ БиХ бр. 256 од 31.12.2009.г.

5. НОВО АНГАЖОВАЊЕ И ОДНОС СА ПРЕТХОДНИМ РЕВИЗОРОМ

Ревизију финансијских извјештаја Јавног предузећа „ДЕП-ОГ“ Б.Лука за пословну 2008. годину вршило је ревизорско друштво „Томакант“ доо Градишка. Мишљење ревизора је било без резерви са потврдом да финансијски извјештаји по свим материјално значајним аспектима, дају истинит и објективан приказ финансијског стања предузећа на дан 31. децембра 2008. године и резултата пословања за годину која се завршава на тај дан, у складу са Међународним рачуноводственим стандардима.

Са претходним ревизором обављен је разговор, којом приликом смо се детаљно упознали са ставовима које је ревизор стекао о пословним активностима Јавног предузећа "Деп-ог" у години за коју је ревизија вршена.

Поред увида у ревизорски извјештај за 2008. годину, који се налази у документацији, од стране претходног ревизора дата су релевантна увјеравања о основаности исказивања мишљења какво је представљено у Извјештају.

6. ПОВЕЗАНЕ СТРАНЕ

Међународни стандард ревизије бр. 550 – Повезани субјекти, обавезује ревизора на континуирано обављање поступака који морају дати задовољавајући ревизијски доказ у вези са идентификацијом и објелодањивањем повезаних субјеката од стране руководства и ефектима пословних догађаја с повезаним субјектима који су од материјалног значаја за финансијске извјештаје. Ови стандарди додатно су оснажени одредбама члана 13. Закона о јавним предузећима⁴ које одређују да се сукоб интереса јавља када лични, односно професионални интерес повезаног лица онемогућава, може онемогућавати или се чини да материјално онемогућава интерес или пословање предузећа или способност повезаног лица да испуњава своје обавезе и одговорности.

У складу са Законом повезаним лицима се сматрају:

- чланови уже породице повезаних лица до трећег степена крвног сродства или тазбине, односно особе које живе у истом домаћинству са повезаним лицима;
- правна лица која располажу гласачким правима у предузећу;
- правна лица у којима предузеће има удио од најмање 5% од укупног збира гласачких права;
- правна лица у којима са најмање 5% збира гласачких права располаже повезано лице;
- правна лица у којима је повезано лице или чланови уже породице члан надзорног одбора или управе.

---

⁴ „Службени гласник Републике Српске“ бр. 75/04

Јавним предузећима приликом пословања није дозвољено да повезаним лицима или лицима у вези са њима нуде повољније услове од оних које нуде другим лицима која нису повезана са предузећем.

Руководство је одговорно за идентификовање и објелодањивање повезаних субјеката и пословних догађаја с тим субјектима. Та одговорност односи се на обавезу руководства да примјењује одговарајући рачуноводствени систем и систем интерне контроле ради обезбјеђења одговарајућег идентификовања пословних догађаја с повезаним субјектима у рачуноводственим евиденцијама и њиховог објелодањивања у финансијским извјештајима.

Имајући у виду већ описане специфичности у вези пословања предузећа, ревизор је процјену ризика од постојања повезаних субјеката или пословних догађаја са таквим субјектима провео и на основу:

- разговора са директором предузећа, обављеног у фази извршавања редовних ревизорских процедура,
- детаљног прегледа документације о значајним набавкама,
- анализирајући податке из финансијских извјештаја и пореског биланса за извјештајни период, односно период ревизије и књиговодствене документације која је била предмет оцјене, контроле и инспекције.

На основу наведених процедура није се могло стећи сазнање о постојању повезаних субјеката, осим објављених односа са синдикалном организацијом Предузећа везано за одобрени кредит намјењен помоћи члановима синдиката.

Такође, претходну нашу констатацију потврђују и објелодањивања у Нотама које су сачињене уз финансијски извјештај за 2009. годину.

Када су у питању објављивања која се тичу захтјева из МРС 24 – Објављивање о повезаним станама у вези лица која се сматрају повезаним странама (нпр. кључни руководећи кадар), ови подаци су у нотама исказани на коректан начин. О овом питању видјети и Напомену бр. 15 - Трошкови бруто зарада и накнада.

7. ОЦЈЕНА РИЗИКА РЕВИЗИЈЕ

7.1. ОЦЈЕНА УКУПНОГ РЕВИЗОРСКОГ РИЗИКА

На основу претходних ревизија које су извршене у овом Предузећу, оцјене контролног, инхерентног и ризика неоткривања током ове ревизије, укупан ревизорски ризик се оцјењује као умјерен и прихватљив. Провођењем основних ревизорских процедура из Стандарда ревизије, по нашем мишљењу, за предметну ревизију ризик неоткривања материјално значајних погрешних исказа могуће је свести на прихватљив ниво.

7.2. ОДРЕЂИВАЊЕ ЗНАЧАЈНОСТИ (МАТЕРИЈАЛНОСТИ)

Прихватањем стандардних метода утврђивања материјалности тј. границе до које се исказана грешка не сматра значајном са становишта укупне оцјене објективности и истинитости финансијских извјештаја, ревизор се одлучио да износ прелиминарне допустиве материјалне грешке утврди примјеном одговарајућих таблица америчког удружења професионалних рачуноводствених експерата.

Тако утврђена материјалност поново је тестирана при закључивању ревизије. При томе, ниво материјалности утврђен у фази њене прелиминарне оцјене није промијењен.

8. РАЧУНОВОДСТВО И РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПОЛИТИКЕ

У току ревизије увјерили смо се да је Предузеће усвојило рачуноводствене политике кроз прихваћена интерна општа акта и праксу која се проводи од стране лица задуженог за вођење прописаних евиденција.

То укључује поштовање закона и других прописа који уређују рачуноводство, јавне приходе, пословање привредних субјеката и у оквиру тога, субјеката комуналних дјелатности и др. Одступање од рачуноводствених правила постоји само у дијелу спесифичних захтјева који произилазе из реализације пројекта финансираног из кредита Свјетске банке. То се односи на садржај к. 015 гдје се сусрећу ставке које се сматрају редовним расходом пословања (нпр. к. 015030 – Трошкови промоције, рекламе и пропаганде, 01505 – Трошкови канцеларијског материјала, 01508 – Трошкови репрезентације, 1522 – Трошкови текућег одржавања, и др.).

Одступање од стандардизованих процедура из Закона о јавним набавкама у дијелу који се односи на кориштење средстава кредита Свјетске банке, произашло је из одредби међународног уговора или аката лица које улаже средства у складу са одлукама које је самостално донио. О овоме видјети и задњи пасус у поглављу 4 – Пројекат управљања чврстим отпадом.

У Напоменама које је сачинила Управа, дат је кратак приказ законских и других аката као и професионалних стандарда који су били мјеродавни за састављање финансијских извјештаја. Напоменуто је да постоји разлика у презентацији података за 2008. годину у обрасцима који су састављени за ту годину и података који се наводе у основним шемама извјештаја за 2009. годину. Ове разлике, које и нису значајне, резултат су доношења Новог контног оквира и нових билансних шема (БУ, БС, ИПК и БТГ).

О томе да ли су све усвојене рачуноводствене политике досљедно и примјењене, опширније ће се говорити кроз коментаре везано за конкретне билансне позиције, што се односи и на дио политика које су повезане за евидентирање пословних промјена у вези реализације ИДА пројекта.

Нови правилник о рачуноводственим политикама Друштво је донијело 24.12.2009. године, и у дијелу који се могао примјењивати на финансијске извјештаје

године за коју се ревизија врши, како се истиче од стране Управе, правила из овог акта су и примјењена.

9. ЈАВНЕ НАБАВКЕ

У складу са значајношћу које у пословању имају јавне набавке одговарајућа пажња посвећена је поступцима набавки повезаним са ангажовањима испоручиоца опреме, материјала, енергената, дијелова и услуга, као и процедура које су проведене код избора извођача радова на депонији.

Основни поступак избора испоручиоца опреме проводи се према Упутству за навање по IBRD зајмовима и IDA кредитима Свјетске Банке, док се консултанти бирају према Упутству за селекцију и ангажовања консултаната који је одобрен такође од Свјетске банке.

За набавке које се не финансирају из средстава кредита Свјетске банке Предузеће има обавезу да у потпуности поштује Закон о јавним набавкама БиХ. Поступак за ове набавке прописан је и интерним правилником, који је како је већ наглашено, измијењен у 2009. години чиме је овај акт усклађен са промјенама законских одредби о јавним набавкама.

Укупно су у 2009. години проведена: четири јавна позива за набавку; четири конкурентска захтјева за достављање понуда; један позив за преговарачки поступак и један директни споразум.

Код неких материјално значајних набавки (набавка каменог агрегата и услуге дератизације и дезинфекције), извршен је увид у поступке набавке и то у:

- припрему и комплетирање тендерске документације,
- поступак јавног оглашавања намјере набавке,
- документа о раду комисије за избор најповољнијег понуђача (пријем, бодовање и приједлог потенцијалног добављача),
- потписивање уговора,
- испоруке, и
- оцјену поштовања уговора.

Увјеравање у поштовање прописаних процедура обухватало је све аспекте – почевши од планирања набавке, дефинисање услова које морају испунити понуђачи, објављивања конкурса, рад комисије у рангирању приспјелих понуда, предлагање ранг листе, избор најповољнијег понуђача, обавјештавање о избору.

На крају су оцијењени и документи који доказују поштовање услова наведених у уговору о набавци односно изградњи.

Код набавке која је извршена везано за реализацију пројектованих радова који се финансирају из IDA кредита Свјетске Банке, прегледана је документација везано за набавку грађевинских радова под називом „Радова на радном платоу и лагуни“. Изабрани извођач радова је фирма „Еко-Еуро тим“ доо Крупа на Врбасу. Дио радова на овом објекту финансиран је и из властитих средстава ЈП „Деп-ог“. Поред основног уговора који је гласио на 197.885,61 КМ, са овим извођачем је закључен и анекс на додатне грађевинске радове. Закључење уговора о додатним радовима, који су финансирани из сопствених извора, извршено је послје проведеног преговарачког поступка по позиву.

Нисмо имали разлога да констатујемо одступања од прописаних правила из Правилника о јавним набавкама које се проводе по Закону о јавним набавкама БиХ, Упутства за набавке по IBRD зајмовима, IDA кредитима Свјетске Банке и Упутству за селекцију и ангажовања консултаната Свјетске банке.

10. НАПОМЕНЕ УЗ РЕВИЗОРСКО МИШЉЕЊЕ

Поступак ревизије отпочели смо и прије састављања званичних билансних шема. Прописане шеме Биланса успјеха за 2009. годину, Биланс стања на дан 31.12.2009., Извјештај у промјенама у капиталу и Биланс токова године, у прописаном року достављени су Агенцији за посредничке, информатичке и финансијске услуге. Поред финансијских извјештаја, лице које је као лиценцирани рачуновођа потписало ФИ, сачинило је и Забиљешке уз Годишњи обрачун, које садрже појашњења о оквиру за састављање финансијских извјештаја, као и основе за признавање и вредновање прихода и расхода, средстава, капитала и обавеза.

Својом Одлуком бр. 02-253/10 од 24.02.2010. године Скупштина ЈП усвојила је финансијске извјештаје, који су предати АПИФ-у.

У наставку се осврћемо на основне позиције Биланса стања, Биланса успјеха и Извјештаја о промјенама у капиталу Предузећа, на начин да ће се кроз напомене дати виђење истинитости и правилности исказивања свих значајних билансних позиција.

БИЛАНС СТАЊА – скраћена шема
на дан 31.12.2009. године

ЈП "ДЕП-ОТ"Б.Лука

У КМ

ПОЗИЦИЈА	Број ноте	Износ текуће године			Износ претх. год.(поч.ст.)
		Бруто	Исправка	Нето	
1.	2.	3.	4.	5.	6
А. СРЕДСТВА		13.645.130	1.706.703	11.938.427	12.075.078
I. СТАЛНА СРЕДСТВА		12.252.331	1.574.298	10.678.033	10.624.612
Некретнине, постројења и опрема	1	10.087.669	1.571.618	8.516.051	8.579.634
Биолошка имовина		0	0	0	0
Goodwill		0	0	0	0
Остала нематеријална средства (истраживање и развој, патенти, лиценције, аванси и др.)	1a	2.159.662	2.680	2.156.982	2.044.978
Улагања у придружена правна лица		0	0	0	0
Остали дугорочни пласмани	2	5.000	0	5.000	0
Одложена пореска средства		0	0	0	0
II ТЕКУЋА СРЕДСТВА		1.392.799	132.405	1.260.394	1.450.466
Залихе	3	5.997	0	5.997	12.551
Дати аванси		1.643	0	1.643	0
Потраживања од продаје	4	699.665	132.405	567.260	444.345
Друга потраживања	5	401.650	0	401.650	601.695
Краткорочни финансијски пласмани		0	0	0	0
Готовина и еквиваленти готовине	6	282.440	0	282.440	391.875
Активна временска разграничења		1.404	0	1.404	0
Б ИЗВОРИ СРЕДСТАВА				11.938.427	12.075.078
I. КАПИТАЛ КОЈИ ПРИПАДА ВЛАСНИЦИМА МАТИЧНОГ ПРЕДУЗЕЋА	7			3.732.511	3.498.410
Основни капитал				2.682.209	2.682.209
Уписани а неуплаћени капитал				0	0
Остали капитал (емисиона премија)				0	0
Резерве (укупно)				45.439	33.734
Добит(укупно)				1.004.863	782.467
Губитак (укупно)				0	0
II. МАЊИНСКИ ИНТЕРЕСИ					
III. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА И ОБАВЕЗЕ				7.967.570	7.225.892
Дугорочна резервисања	8			2.722	3.873
Дугорочни кредити и дугороч.лизинг	9			7.964.848	7.222.019
Одложене пореске обавезе				0	0
Остале дугорочне обавезе				0	0
IV. КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ	10			238.346	1.350.776
Краткорочни кредити и друге краткорочне фин.обавезе				0	0
Обавезе према добављачима				62.045	1.349.730
Обавезе за зараде				77.058	0
Обавезе за ПДВ				19.543	0
Обавезе за остале порезе и доприносе	10a			31.057	1.046
Пасивна временска разграничења	10б			48.643	0
Одложене пореске обавезе				0	0
Остале краткорочне обавезе				0	0

**БИЛАНС УСПЈЕХА – скраћена шема
За 2009. годину**

ЈП "ДЕП-ОТ"Б.Лука

У КМ

П О З И Ц И Ј А	Број ноте	И З Н О С	
		Текућа 2009. година	Претходна год.
1	2	3	4
ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ	11	2.250.448	2.079.989
Приходи од продаје		2.243.789	2.059.992
Остали пословни приходи		6.659	19.997
Активирање учинака и промјена вриједности залиха учинака		0	0
ПОСЛОВНИ РАСХОДИ		1.831.142	1.863.146
Набавна вриједност продане робе		0	0
Трошкови материјала	12	275.109	326.769
Трошкови зарада накнада зарада и остали лични расходи	13	986.850	908.610
Трошкови производних услуга	14	57.834	77.254
Трошкови амортизације	15	421.638	423.902
Нематеријални трошкови	16	61.923	116.822
Трошкови пореза и доприноса	17	27.788	9.789
Остали пословни расходи			
ПОСЛОВНИ ДОБИТАК		419.306	216.843
ПОСЛОВНИ ГУБИТАК			
Финансијски приходи	18	2.275	2.514
Финансијски расходи	18a	71.150	36.790
ДОБИТАК РЕДОВНЕ АКТИВНОСТИ	19	350.431	182.567
ГУБИТАК РЕДОВНЕ АКТИВНОСТИ			
Остали приходи	20	52.069	40.974
Остали расходи	20a	132.840	53.601
Приходи од усклађивања вриј.иновине			
Расходи од усклађивања вриј.иновине			
Приходи по основу промјенеа рач.политика и исправке поч.грешке			
Расходи по основу промјенеа рач.политика и исправке поч.грешке			
ДОБИТ ПРИЈЕ ОПОРЕЗИВАЊА	21	269.660	169.940
ГУБИТАК ПРИЈЕ ОПОРЕЗИВАЊА			
Порез на добит	22	35.559	18.643
НЕТО ДОБИТ ПЕРИОДА	23	234.101	151.297
ГУБИТАК ПЕРИОДА			

10.1. НАПОМЕНЕ уз Биланс стања

НАПОМЕНА број: 1 и 1а) - Некретнине, постројења и опрема

Позиције сталне имовине чине: зењмљиште, грађевински објекти, постројења и опрема, алата и инвентара, као и основна средства у припреми.

	САДАШЊА ВРИЈЕДНОСТ У КМ	
	31.12.2009.г.	31.12.2008.г.
Остала нематеријална улагања	90	266
Нематеријална улагања у припреми	2.156.892	2.044.712
Земљиште	2.680.254	2.675.164
Грађевински објекти	372.775	398.207
Постројења и опрема	1.241.527	1.612.382
Аванси и некретнине, постројења, опрема и инвестиционе некретнине у припреми	4.183.410	3.847.878
Улагање на туђим некретнинама, постројењима и опреми	38.085	46.003
НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА	10.673.033	10.624.612

Позицију нематеријалних улагања (конто групе 015) чине улагања која се финансирају из кредитних средстава Свјетске Банке, по одобреном ИДА пројекту везаном за управљање чврстим отпадом. Најзначајније позиције које су евидентирани на к. 015 чини:

- износ плата и накнада за управљачку јединицу пројекта на нивоу БиХ и ангажована стручна лица запослена у Предузећу (860.368 КМ),
- вриједност пројекта везаних за стварање материјалних и техничких услова за управљање чврстим отпадом на регионалној депонији „Рамићи“ (562.416 КМ),
- уклањање дивљих депонија ((230.310 КМ),
- вриједност консултантских услуга и издатака за кампању промоције јавне свијести (165.519 КМ).

Поједине ставке које су признате као нематеријална улагања не задовољавају критеријуме из параграфа 12. МРС 38 – Нематеријална средства, у којем се поближе дефинише која то средства испуњавају услов установљивости из дефиниције нематеријалног средства. Међутим, како је већ наглашено у одјељку 4. и 8., кредитор је уговором у посебним условима одредио и начин на који се евидентирају и прате сва улагања која се финансирају из средстава кредита. Стога, уз претходну напомену, може се потврдити да су улагања која су финансирана из средстава кредита Свјетске банке, а која нису призната као опрема, евидентирана као нематеријално улагање. Изузимајући у обзир опаску у вези признавања ових позиција на контима нематеријалних улагања, након извршених уобичајених ревизорских процедура и аналитичких поступака у вези механичке тачности и

разграничења, закључује са да су позиције - Друга нематеријална улагања објелодањена на фер и истинит начин.

У односу на почетно стање, вриједност земљишта је повећана за таксу коју је утврдио надлежни орган управе у висини од 5.090 КМ. Нових набавки земљишта у 2009. години није било.

Ставке грађевинских објеката чине: прилазни пут, ограда око депоније, темељи колске ваге, надстрешница за радне машине те електро и остале инсталације на Депонији. Према усвојеним рачуноводственим политикама корисни вијек позиција грађевинских објеката се одређује у распону од 7-30 године. Исправка вриједности грађевинских објеката обрачуната је у складу са прихваћеним политикама и корисном вијеку коришћења ових ставки сталне имовине. Напомиње се да питање „легализације“, правног статуса и укњижавања вриједности грађевинског објекта на Депонији, који је изграђен када је Депонијом газдовало ЈП „Чистоћа“, још није ријешено. По уласку у посјед овај пословни простор је реновиран и адаптиран, али евидентирање на контима грађевинских објеката није извршено јер нису испуњени сви услови из МРС 16. Сагласно Међународним рачуноводственим стандардима, када се стекну сви услови (доказ о власништву односно о укњижавању у посједовни лист односно грунтовницу), потребно је извршити процјену и укњижавање овог објекта и у књиговодственим евиденцијама Предузећа.

У години за коју се врши ревизија извршена је набавка опреме у вриједности од 8.233 КМ, а то су позиције рачунарске опреме. Исправка вриједности опреме врши се у складу са усвојеним рачуноводственим политикама, док се корисни вијек утврђује у времену од 5-10 година. Напомиње се да се опрема вриједности до 1.000 КМ отписује у години стављања средства у употребу. Неке ставке телекомуникационе опреме имају нешто дужи корисни вијек употребе, што је и посебно наведено у члану 44. Правилника о рачуноводственим политикама. Исправка вриједности позиција опреме врши се у складу са усвојеним правилима и у складу са МРС 16.

Провјера обављеног пописа опреме извршена је кроз инспекцијски преглед постојања и мјеста на којем се налазе ставке опреме из групе канцеларијског намјештаја, рачунарске опреме, противпожарних апарата и др. Обављеном провјером од стране ревизора нису утврђене разлике у односу на стање из пописних листа сачињених од пописне комисије Предузећа.

Пописом постојења, опреме и инвентара у употреби и прибављању, нису утврђене инвентурне разлике,

Пописна комисија предложила је отпис 21 ставке опреме укупне књиговодствене вриједности 1.368 КМ. Одлуком Скупштине бр. 010-252/ од 24.02.2010. године потврђен је наведени приједлог, те је из евиденција искњижено 6 ставки канцеларијског намјештаја (столице), 4 принтера, 4 УПС-а, 3 рачунара, 2 телефона, рачунарски модем и усисавач.

Позицију: аванси и некретнине, постројења, опрема и инвестиционе некретнине у припреми чини вриједност улагања у уређење регионалне депоније "Рамићи" (3.678.540 КМ), лагуна и плато који су грађени у 2009. години (240.880 КМ), резервоар депонијског филтрата (80.351 КМ) и др.

Улагања у туђа основна средства чини садашња вриједност грађевинских радова на адаптацији пословних построја која Предузеће користи.

НАПОМЕНА број: 2 - Остали дугорочни пласмани

Позицију осталих дугорочних улагања чини дугорочни кредит дат синдикалној организацији Предузећа, што је и евидентирано као потраживање од повезаних лица. Средства су пренесена на основу Уговора закљученог 21.08.2009. године, а намијењена су помоћи радницима чија је породична кућа изгорјела. У овом аранжману нису уговорене камате, тако да се може потврдити постојање елемената трансферних цијена, што није укључено у опорезиве прихода. По нашој оцјени то је вриједносно врло мали износ, јер се ради о три календарска мјесеца, а и износ кредите није матијејрно значајан.

НАПОМЕНА број: 3 - Залихе

Залихе, као обртну имовину чине гориво, мазиво, ХТЗ опрема и антифриз. На бази узорка извршена је провјера закупања и издавања горива, гдје се залихе признају по трошку набавке, а утрошак горива, материјала и др. методом просјечног пондерисаног трошка.

На бази проведених процедура дошли смо до закључка да су испоштоване усвојене рачуноводствене политике, односно да се залихе воде по фер вриједности.

Пописом залиха горива и мазива, аутогума, ХТЗ опреме, алата и инвентара, нису утврђене разлике између задужења по евиденцијама и стварног стања.

Напомиње се да је уочено да нумерација издатница није коректна те да се неки бројеви понављају. Нумерички низ, како се појашњава од руководиоца депоније, прекидан је због пермутовања бројева или погрешног преноса броја у наредни блок или на наредни лист у блоку. Због наведеног, осим кроз хронолошки низ – преко датума издавања, односно датума креирања исправе, није могуће пратити издатнице од редног броја 1 па надаље. Такође, како се нумерација врши са знаком године (бр. 1xxx/09) тада би нову годину требало почети са исправом нумерисаном са бројем 1 па надаље, а не да се почиње са неким другим бројем.

НАПОМЕНА број: 4 – Потраживања од продаје

Признавање потраживања од купаца врши се на основу документа о извршеној услузи, рачуна који гласи на правна или физичка лица. Ако је ријеч о услугама које су наплаћене готовински на депонији, признавање потраживања врши се путем благајничког примитка порто благајне која се налази на одлагалишту. У години за коју се врши ревизија финансијских извјештаја извршена је фискализација промета на начин да се након сваке одваге примљеног отпада сачињава фискални рачун. Када је ријеч о сталним купцима, периодично

Према усвојеним рачуноводственим политикама, исправка потраживања од купаца се врши по протеклу 120 дана од доспјећа потраживања. По овом основу извршена је исправка износа од 132.405 КМ потраживања од купаца. Како није

извршено утуживање ових потраживања, то се овај расход не може одбити од опорезивог прихода код утврђивања основице за порез на добит.

Провјером на стандардном узорку рачуна купаца и благајничких примитака који се односе на готовински наплаћене услуге, увјерили смо се да је задужење купаца (и одобрење прихода) извршено на коректан начин и у одговарајућим износима.

Конфирмација салда са значајним купцима потврђује и коректност коначних салда, тако да се може оцијенити да је ова позиција потраживања исказана на фер начин.

НАПОМЕНА број: 5 - Друга потраживања

Ставку других потраживања чини износ потраживања дијела улазног ПДВ-а по пројекту ИДА који је као међународни пројекат који се финансира кредитом Свјетске банке, ослобођен ПДВ-а. Врло мали износ се потражује од Фонда дјечје заштите по основу накнаде за породилско одсуство, док се најзначајнији износ односи на котизацију плаћену у име Града у износу од 391.166 КМ. Котизација је била намијењена учешћу у програмима за додјелу средстава из фондова Европске уније.

Конфирмација потраживања од стране Града, као дужника, је уредно овјерена. Како се у конкретном случају ради о потраживању од локлане заједнице, прихватили смо објашњење да се исправка ове ставке биланса није нужно требала извршити. У складу са принципима опрезности и фер презентације потраживања са којима предузеће располаже и на које у примјереном року може рачунати, ако у будућем времену за које управа оцијени да је очекивани рок поврата, дужник не изврши поврат позајмљених средстава, потребно је ову ставку биланса, као материјално значајну, у складу са релевантним МРС процијенити и исправити.

НАПОМЕНА број: 6 - Готовина и еквиваленти готовине

ЈП „Деп-от“ у складу са прописима о рачуноводству, сачинило је и надлежној Агенцији поднијело Биланс токова готовине.

БИЛАНС ТОКОВА ГОТОВИНЕ

За 2009. годину

ЈП Регионална депонија „ДЕП-ОТ“		-у конвертибилним маркама-	
Позиција	Ознака АОП-а	Износ	
		Текућа година	Претходна година
2	3	4	5
А. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ			
I. Приливи готовине из пословних активности (302 до 304)	301	2.548.553	2.302.001
1. Приливи од купаца и примљени аванси	302	2.371.341	2.282.981
2. Приливи од премија, субвенција, дотација и сл.	303	55.303	18.018
3. Остали приливи из пословних активности	304	121.909	1.002
II. Одливи готовине из пословних активности (306 до 310)	305	1.562.701	2.284.809
1. Одливи по основу исплата добављачима и дати аванси	306	414.425	713.273

2. Одливи по основу исплата зарада, накнада зарада и осталих личних расхода	307	912.401	967.698
3. Одливи по основу плаћених камата	308	71.556	36.790
4. Одливи по основу пореза на добит	309	14.946	35.977
5. Остали одливи из пословних активности	310	149.373	531.071
III. Нето прилив готовине из пословних активности (301-305)	311	985.852	17.192
IV. Нето одлив готовине из пословних активности (305-301)	312		
Б. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА			
I. Приливи готовине из активности инвестирања (314 до 319)	313	2.275	2.514
1. Приливи по основу краткорочних финансијских пласмана	314		
2. Приливи по основу продаје акција и удјела	315		
3. Приливи по основу продаје нематеријалних улагања, некретнина, постројења, опреме, инвестиционих некретнина и биолошких средстава	316		
4. Приливи по основу камата	317	2.275	2.514
5. Приливи од дивиденди и учешћа у добитку	318		
6. Приливи по основу осталих дугорочних финансијских пласмана	319		
II. Одливи готовине из активности инвестирања (321 до 324)	320	1.840.392	2.775.739
1. Одливи по основу краткорочних финансијских пласмана	321		
2. Одливи по основу куповине акција и удјела	322		
3. Одливи по основу куповине нематеријалних улагања, некретнина, постројења, опреме, инвестиционих некретнина и биолошких средстава	323	1.835.392	2.775.739
4. Одливи по основу осталих дугорочних финансијских пласмана	324	5.000	
III. Нето прилив готовине из активности инвестирања (313-320)	325		
IV. Нето одлив готовине из активности инвестирања (320-313)	326	1.838.117	2.773.225
В. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА			
I. Прилив готовине из активности финансирања (328 до 331)	327	1.142.830	2.297.370
1. Приливи по основу повећања основног капитала	328		
2. Приливи по основу дугорочних кредита	329	742.830	2.297.370
3. Приливи по основу краткорочних кредита	330	400.000	
4. Приливи по основу осталих дугорочних и краткорочних обавеза	331		
II. Одливи готовине из активности финансирања (333 до 338)	332	400.000	0
1. Одливи по основу откупа сопствених акција и удјела	333		
2. Одливи по основу дугорочних кредита	334		
3. Одливи по основу краткорочних кредита	335	400.000	
4. Одливи по основу финансијског лизинга	336		
5. Одливи по основу исплаћених дивиденди	337		
6. Одливи по основу осталих дугорочних и краткорочних обавеза	338		
III. Нето прилив готовине из активност финансирања (327-332)	339	742.830	2.297.370
IV. Нето одлив готовине из активности финансирања (332-327)	340	-742.830	-2.297.370
Г. УКУПНИ ПРИЛИВИ ГОТОВИНЕ (301+313+327)	341	3.693.658	4.601.885
Д. УКУПНИ ОДЛИВИ ГОТОВИНЕ (305+320+332)	342	3.803.093	5.060.548
Ђ. НЕТО ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ (341-342)	343		
Е. НЕТО ОДЛИВ ГОТОВИНЕ (342-341)	344	109.435	458.663
Ж. ГОТОВИНА НА ПОЧЕТКУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА	345	391.875	850.538
З. ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ	346		
И. НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ	347		
Ј. ГОТОВИНА НА КРАЈУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА (345+343-344+346-347)	348	282.440	391.875

Провјера коректности исказаних износа на позицијама Биланса токова готовине извршена је на основу закључног листа и промјена на појединим рачунима главне књиге. Појединачно пројерене су позиције прилива готовине од купаца, камата и прилив по основу повећања основног капитала. Одлив је провјерен на позицијама плаћања добављачима, запосленима и пореза на добит.

Нисмо нашли разлог да не потврдимо позиције овог биланса као и коначни салдо готовине на дан 31.12.2009. године.

Нисмо присуствовали попису новчаних средстава на дан 31.12.2009. године, те је из тих разлога ревизорско увјерење за ставке готовине и еквивалената готовине стечено алтернативним методом, односно на начин који омогућава да се провјери да ли је разграничење на дан билансирања у вези са новчаним средствима у благајни и трансакционом жиро-рачуну извршено коректно.

НАПОМЕНА број: 7 - Капитал који припада власницима матичног предузећа

Извјештај о промјенама у капиталу сачињен је на прописаном обрасцу и чини саставни дио финансијских извјештаја. Позиције капитала прате се у посљедње двије године, с тим да се исказују и ефекти промјене рачуноводствених политика и утицај евентуалних исправки почетних грешака.

Према презентацији у ИПК, позиција капитала је формирана на овај начин:

ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОМЈЕНАМА У КАПИТАЛУ

ЛП Регионална депонија „ДЕП-ОТ“

-у конвертибилним маркама-

ВРСТА ПРОМЈЕНЕ У КАПИТАЛУ	ДИО КАПИТАЛА КОЈИ ПРИПАДА ВЛАСНИЦИМА МАТИЧНОГ ПРИВРЕДНОГ ДРУШТВА							УКУПНО	МАЊНСКИ ИНТЕРЕСИ	УКУПНИ КАПИТАЛ
	Ознака АПД	Акционарски и ујдели у друштву са ограниченом одговорношћу	Ревалоризационе резерве (МРС 16, МРС 21 и МРС 38)	Нераспорјеђени доходи / губици по основу финансијских средстава расположивих за продају	Остале резерве (емисиона премија, законске и статутарне резерве, заштита готовинских токова)	Акумулисани нераспорјеђени добитак / непокривени губитак				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1. Стање на дан 31.12.2007. год.	901	2.682.209	0	0	26.170	638.734	3.347.113		3.347.113	
2. Ефекти промјена у рачуновод.полит.	902						0		0	
3. Ефекти исправке грешака	903						0		0	
Поново исказано стање на дан 31.12.2007. односно 1.1.2008 . г. (901 ± 902 ± 903)	904	2.682.209	0	0	26.170	638.734	3.347.113		3.347.113	
4. Ефекти ревалоризације материјалних и нематеријалних средстава	905						0		0	
5. Нереализовани доходи/губици по основу финансијских средстава расположивих за продају	906						0		0	
6. Курсне разлике настале по основу прерачуна финансијских извјештаја у другу функционалну валуту	907						0		0	

7. Нето добитак / губитак периода исказан у билансу успјеха	908					151.297	151.297		151.297
8. Нето добитак / губитак периода признати директно у капиталу	909				7.564	-7.564	0		0
9. Објављене дивиденде и други видови расподеле добити и покриће губитка	910						0		0
10. Емисија акционарског капитала и други видови повећања или смањење основног капитала	911						0		0
11. Стање на дан 31.12.2008. г. (904 ± 905 ± 906 ± 907 ± 908 ± 909-910 + 911)	912	2.682.209	0	0	33.734	782.467	3.498.410		3.498.410
12. Ефекти промјена у рачунов. политикама	913						0		0
13. Ефекти исправке грешака	914						0		0
14. Поново исказано стање на дан 31.12. 2008. /1.1.2009*. год. (912 ±913 ±914)	915	2.682.209	0	0	33.734	782.467	3.498.410		3.498.410
15. Ефекти ревалоризације материјалних и нематеријалних средстава	916						0		0
16. Нереализовани добици / губици по основу финансијских средстава расположивих за продају	917						0		0
17. Курсне разлике настале по основу прерачуна финансијских извјештаја у другу функционалну валуту	918						0		0
18. Нето добитак / губитак периода исказан у билансу успјеха	919					234.101	234.101		234.101
19. Нето добитак / губитак периода признати директно у капиталу	920						0		0
20. Објављене дивиденде и други видови расподеле добити и покриће губитка	921				11.705	-11.705	0		0
21. Емисија акционарског капитала и други видови повећања или смањење основног капитала	922						0		0
Стање на дан 31.12. 2009. г. (915 ± 916 ± 917 ± 918 ± 919 ± 920 - 921 + 922)		2.682.209	0	0	45.439	1.004.863	3.732.511		3.732.511

Ставка - државни капитал, садржи салда новчаних улога појединих јединица локалне самоуправе, што је у складу са Правилником о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике, којим је предвиђено да се на овом рачуну евидентира капитал јавних предузеће које оснива држава, односно јединице локалне самоуправе која до датума биланса нису корпоративизована. Како је исказано под редним бројем 22. колона 3., основни капитал износи 2.682.209 КМ и није се мијењао.

У складу са Законом у обавезну резерву сваке године се од добити уноси најмање 5% док резерва не достигне статутом утврђену сразмјеру према основном капиталу, а најмање 10% основног капитала. Према висини основног капитала ЈП "Деп-от" законске резерве се попуњавају док не достигну 268.221 КМ. Сагласно томе, код израде финансијских извјештаја за 2009. годину било је потребно издвојити 11.705 КМ, што је и извршено, како је наведено под редним бројем 20 колоне 6 Извјештаја о промјенама у капиталу.

Када се основном капиталу (2.682.209 КМ) додају законске резерве (45.439 КМ) и кумулирана нераспоређена добит (1.004.863 КМ), долази се до укупног салда позиција капитала од 3.732.511 КМ.

НАПОМЕНА број: 8 - Дугорочна резервисања

Позицију дугорочних резервисања чине процијењени износ будућих примања запосених по основу отпремнина код одласка у пензију, обрачунатих у складу са

МРС 19 - Примања запослених о почетном признавању. Предузеће је одлучило да резервисања по овом основу посматра кроз будући петогодишњи период, а из разлога флукуације радне снаге и релативно ниског просјечног броја година стажа свих запослених. Тестирање ове стваке врши се сваке године и евентуална потреба корекције.

НАПОМЕНА број: 9 - Дугорочни кредити и дугорочни лизинг

Позиција дугорочни кредити у цјелости се односи на искоришћена средства из програма финансирања пројекта "Управљање чврстим отпадом". Свака транша кредита посебно се контролише и одобрава од јединице за управљање пројектом, што свакако даје додатну сигурност у наше увјерење да је ова ставка обавеза коректно исказана. Такође, укупан искориштени кредит усаглашава се са Министарством финансија Републике Српске као супсидијаром за поврат овог кредита. Усаглашавање са ПМУ (Јединица за управљање пројектом при Министарству за просторно уређење ФБиХ) извршено је са стањем на дан билансирања, без разлика у салду.

Укупно је по основу дугорочних кредита искориштено 6.863.913 КМ из кредита Свјетске банке и 1.100.935 КМ из средстава Владе Републике Српске.

НАПОМЕНА број: 10 - Обавезе према добављачима и друге обавезе

Евидентирање текућих обавеза према добављачима, запосленима, кредиторима, обрачунате пореске и обавезе за доприносе, као и обавезе према другим повјериоцима, врши се на основу исправа које потврђују настанак пословне промјене (потврда о примитку испоруке / извршењу услуге, обрачун плата и накнада плата, обрачун пореских обавеза, доказ о трансферу кредита и др.). Из исправа које потврђују настанак обавезе видљива је висина номиналне вриједности проистекле из одговарајућих финансијских трансакција, односно обрачуна, лица која су повезана са насталом пословном промјеном, као и вријеме настанка евидентираних трансакције односно тренутак признавања обрачунате обавезе.

Салда текућих обавеза на дан 31.12.2009. и 31.12.2008. године чине:

ОПИС	31.12.2009.	31.12.2008.
1	2	3
Остали добављачи	62.045	1.349.730
Обавезе за зараде и накнаде зарада	77.058	0
Порез на додату вриједност	19.543	0
Обавезе за остале порезе, доприносе и друге дажбине	14.146	1.046
Обавезе за порез на добитак	16.911	0
Пасивна временска разграничења	48.643	0
УКУПНО КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ:	238.346	1.350.776

Обавезе према добављачима признају се на основу извршених испорука односно извршених услуга према исправама које потврђују насталу пословну промјену. Провјером одговарајућег броја документације која се односи на стварање дужничко-повјерилачких односа са добављачима и догађаје везане за смањење тих обавеза кроз извршена плаћања, са великом извјесношћу може се потврдити да је позиција обавеза према добављачима коректно исказана. То потврђују и потврде о извршеној конфирмацији салда на дан 31.12.2009. године које смо примили на нашу адресу. Неусклађености у односу на салдо који се води у књиговодству Предузећа, нису нађене.

Ставка обавеза за зараде, накнаде и остала лична примања настала је као резултат обрачунатих, а неисплаћених бруто примања запослених по основу регреса.

Провјером ПДВ пријава, књиге излазних и улазних фактура, потврђује се салдо ПДВ у висини од 14.146 КМ, као разлике износа исказаног излазног и улазног пореза за мјесец децембар 2009. године.

Ставку обавеза по основу осталих пореза и доприноса чине укалкулисане остале накнаде, које се утврђују на крају године из података о оствареном укупном / пословном приходу, броју запослених или другим показатељима, као што је накнада за општекорисна дејства шума (на основу укупног прихода), водопривредна (број запослених и накнада по рјашању Агенције) и противпожарна накнада (основица је пословни приход).

У току ревизије овог сегмента пасиве Биланса стања, нисмо наишли на елементе погрешног исказивања обавеза, њиховог измирења или коначних салда.

НАПОМЕНА број: 10 а - Текуће обавезе за порез на добит

Пореској управи Републике Српске поднесена је Годишња пореска пријава за порез на добит Образац 1101, са пратећим прилозима. Прегледали смо пореску пријаву која је била припремљена за предају надлежном пореском органу, као и све материјално значајне позиције за које је извршена корекција прихода односно расхода који се узимају у обрачун за утврђивање опорезиве добити.

Пореска пријава (Образац 1101) састављена је на основу књиговодствених података, података из помоћних евиденција и додатка 1102.

Укупни приходи, признати у висини од 2.304.792 КМ КМ, умањени су за приходе од камата на депозите (2.275 КМ) и наплаћена претходно исправљена потраживања која су већ била предмет опорезивања (50.224 КМ), те је опорезиви приход утврђен у висини од 2.252.293 КМ.

Корекција расхода извршена је за висину трошкова исправке вриједности потраживања (131.472 КМ), камате за неблагоприятно плаћене пореске обавезе (406 КМ), и 70 % трошкова репрезентације (7.281 КМ), тако да су умјесто књиговодствених 2.035.132 КМ, расходи признати у укупном износу од 1.896.701 КМ, што је за 138.431 КМ мањи износ.

На овај начин је утврђена и опорезива добит од 355.592 КМ (2.252.293 КМ – 1.896.701 КМ), што је за 138.431 КМ виши износ од књиговодственог добитка.

Примјеном прописане пореске стопе од 10 %, утврђен је и знос пореза на добит за пословну 2009. годину у износу од 35.559 КМ. Аконтације које су плаћене у 2009. години износиле су 18.648 КМ, тако да је за уплату преостала разлика од 16.911 КМ, колико је и приказано на конту обавеза за порез на добит.

НАПОМЕНА број: 10 б – Пасивна временска раграничења

Позицију пасивних временских разграничења чини ставка разграничених прихода по основу донације коју је Предузећу по Уговору потписаном 27.07. и 24.12. 2009, године, додијелио Фонд за заштиту животне средине. Износ донације је био 47.000 КМ, а иста је намијењена реализацији пројекта “Изградња резервоара депонијеског филтрата на објекту регионалне депоније Рамићи“. Преостали износ пасивних разграничења чини ПДВ по авансним фактурама.

10.2. НАПОМЕНЕ уз Биланс успјеха

НАПОМЕНА број: 11 - Пословни приход

Сагласно Закону о рачуноводству и ревизији, МРС и МСФИ, приходи се сагласно обрачунској основи признају када су исказани у књиговодственој исправи о насталом пословном догађају испоруке добара или извршења услуге, било да је то фактура или други документ, независно од времена наплате (фактурисана реализација). Приходи у 2009. години готово се искључиво односе на извршене услуге депоновања отпада на депонији "Рамићи" (преко 99,5 %). Највећи дио прихода остварен је пружањем услуга локалним комуналним предузећима која обављају услуге прикупљања отпада на подручју општина – оснивача ЈП, док се мањи дио односи на приходе од накнада за примљени и депоновани отпад других правних и физичких лица.

Осим поменутих, финансијски приходи (приходи од камата) износили су 2.274 КМ, док се преосталих 50.224 КМ односи на наплаћена отписана потраживања, која су такође везана за услуге депоновања отпада.

На основу статистичког узорка докумената који се односе на пословне промјене признавања прихода дошли смо до увјерења да су ставке на контима класе 6 у 2009. исказане у сагласности са важећим МРС и рачуноводственим политикама Предузећа и МРС.

НАПОМЕНА број: 12 - Трошкови материјала

Трошкови материјала исказани у билансу успјеха за 2009. годину износили су 306.638 КМ, а сачињавају их:

Редни број	О П И С	2009
1	Утрошено гориво и мазиво	142.671
2	Утрошени остали материјал и отпис ситног инвентара	119.712
3	Утрошена енергија	7.967
4	Трошкови канцеларијског материјала	4.758
	УКУПНО	275.109

Провјера признавања појединих трошкова (нпр. набавке и утрошка режијског материјала, горива, електричне енергије и др.) извршена је методом нестатистичког узорка. Нисмо наишли на разлике између стварно исказаног терећења добављача и трошка који је признат. Гориво за радне машине и стројеве на депонији, који су и основни потрошачи, за прима се у властиту цистерну те се по радним налозима и издатницама истаче у те стројеве. Документа о утрошку достављају се на књижење. У вези њихове нумерације и појаве понављања бројева докумената који се креирају у складишту горива, материјала и ХТЗ опреме, видјети напомену број 3.

Контролу утрошка врши одговорни руководилац Деопније. Евидентирање утрошка (финансијски и количински) прати се аналитички по потрошачу тј. свакој радној машини.

Дио трошкова горива се односи на путничка моторна возила, која утакање врше на пумпним станицама.

Ситни инвентар, чији је рок трајања до годину дана, отписује се у цјелости приликом стављања у употребу, што је у складу са прихваћеним рачуноводственим политикама Предузећа.

НАПОМЕНА број: 13 - Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи

Бруто зараде и накнаде зарада запослених, накнаде именованих лица која обављају управљачку функцију и бруто примања других ангажованих лица, чине:

- износ бруто зарада запослених који је обрачунат у складу са уговором о раду,
- износ бруто накнада личних примања запослених обрачунат у складу са законом о раду и другим прописима те уговору о запошљавању (накнаде за коришћење годишњег одмора, боловања, празника, плаћена одсуства, регрес за годишњи одмор и др.)
- остали лични расходи у бруто износу, обрачунати у складу са законом, уговорима и одлукама Скупштине Предузећа (накнаде по уговорима о привременим и повременим пословима, накнаде члановима НО, скупштине и др.)

Обрачун пореза и доприноса на бруто износе опорезивих личних примања запослених и других лица врши се у складу са Законом о порезу на доходак и Законом о доприносима.

По извршеној провјери на одговарајућем статистичком узорку обрачунатих и признатих трошкова бруто плата и накнада зарада запослених, као и примања која су исплаћена по посебним ангажманима, те исплата на основу одлука скупштине (накнаде члановима НО и др.), увјерили смо се у реалност признатих расхода и основ за исказивање укупних ових трошкова.

Захтјев стандарда 24 – Објављивање о повезаним станама из Параграфа 16 којим се од правних лица тражи да објаве накнаде кључним руководиоцима у укупном износу и за сваку од категорија руководилаца је испоштован. То се потврђује и у ноти-забиљешки број 18 које су сачињене уз финансијске извјештаје за 2009. годину.

НАПОМЕНА број: 14 - Трошкови производних услуга

Позицију производних услуга чине услуге одржавања, транспортне и ПТТ услуге, услуге испоруке топлотне енергије, трошкови електричне енергије у управи Предузећа, услуге дератизације и дезинсекције и др.

НАПОМЕНА број: 15 - Трошкови амортизације

О трошковима амортизације већ је образложено у ноти број 1 уз биланс стања. Признавање исправке вриједности сталне имовине, опреме и инвентара врши се у потпуности у складу са Рачуноводственим стандардима Републике Српске. Политике о начину обрачуна амортизације су измијењене у смислу да се опрема која има вриједност испод 1.000 КМ отписује у цјелости у години набавке.

Провјером процијењеног времена функционалног трајања појединих ставки ове имовине одређене од стране Предузећа и износа трошка амортизације, сматрамо да је овај расход исказан у потпуности на фер начин.

НАПОМЕНА број: 16 - Нематеријални трошкови

Позиције нематеријалних трошкова чине трошкови ревизије финансијских извјештаја, репрезентације, премија осигурања, платног промета, чланарина и други трошкови који се по својој природи сврставају у ову групу трошкова.

Методом нестатистичког узорка у оквиру ставки других пословних расхода, извршена је оцјена признавања, реалности, квалификације и разграничења већег броја трошкова, као и расходи који су оцијењени као материјално значајније ставке.

НАПОМЕНА број: 17 - Трошкови пореза и доприноса

Признавање трошкова пореза извршено је у складу са законима који уређују посебну водопривредну накнаду, накнаду за општекорисна дејства шума, порез на имовину, таксе и друге накнаде које терете укупан приход пореских обвезника.

У 2009. години извршена је исправка потраживања од купаца од којих се сматра да је наплата спорна или да се неће моћи наплатити без покретања судског спора. Провјером је установљена основаност такве процјене Управе и признавања одговарајућег трошка умањења текуће имовине (потраживања) Предузећа.

Након проведених ревизорских процедура нисмо наишли на одступања од констатација које су поткријепљене документацијом и евидентираних и признатих ставки расхода.

НАПОМЕНА број: 18 и 18 а - Финансијски приходи / расходи

Финансијске расходе чине расходи сервисирања кредита ДИА програма (52.520 КМ), док мањи дио ових расхода чине камате по одобреним и искоришћеним кредитима банака у земљи и обрачунате камате због неблагоприятно плаћених порезких обавеза (406 КМ).

Финансијске приходе чине само камате на депозите у банкама.

У овом сегменту пословања исказује се негативна разлика од 68.875 КМ.

НАПОМЕНА број: 19 – Добитак/губитак редовне активности

Из редовних пословних активности Предузеће остварује добит од 350.431 КМ, што је резултат повећања прихода за око 10 %, док су пословни расходи исказани у мањем износу од расхода претходне године.

НАПОМЕНА број: 20 и 20а - Остали приходи / расходи

Остале приходе чини позиција наплаћених потраживања која су у претходној години била исправљена, а у складу са политикама процјене позиција потраживања од купаца. Мањи износ ових прихода чине укинута дугорочна резервисања (1.845 КМ).

Остале расходе чине исправљена потраживања од купаца у години за коју се ревизија врши и отпис сталне имовине која је стављена ван употребе.

Резултат односа осталих прихода и расхода је негативан за износ од 80.771 КМ.

НАПОМЕНА број: 21 – Добит прије опорезивања

Предузеће није имало разлога за исказивање прихода и расхода по основу усклађивања вриједности имовине, промјене рачуноводствених стандарда или исправке почетне грешке.

На основу фер и коректно презентованих ставки прихода и расхода редовне активности те осталих прихода и расхода, исказана је опорезива добит од 269.660 КМ.

У финансијским извјештајима се не исказују добици који се признају директно у капиталу, јер за то није било основа.

НАПОМЕНА број: 22 - Порез на добит

Како је већ наведено у ноти број 10а - Текуће обавезе за порез на добит, из начина на који је утврђена основица за обрачун пореске обавезе у пореској пријави за пореску 2009. годину, сматрамо да је обавеза по основу пореза на добит у износу од 35.559 КМ утврђена у складу са Законом.

НАПОМЕНА број: 23 – Нето добитак

Како је већ претходно наведено, из увјерења о реалности билансних позиција које сачињавају приходе и расходе, бруто добит и пореску обавезу по основу добити, закључује се да је и резултат пословања (нето добит) објелодањен тако да на реалан и објективан начин приказује успјешност пословања Предузећа.

11. ВАНРЕДНИ ДОГАЂАЈИ

У периоду који је слиједио од дана билансирања па до издавања ревизорског мишљења, како је наглашено од стране Управе, нису се десили догађаји који би могли имати карактер "ванредних" у смислу Рачуноводствених стандарда и Оквира за састављање и представљање финансијских извјештаја. У ове тврдње Управе увјерили смо се након прегледа документације и евиденција за пословање у периоду 01.01.-02.03.2010. године.

12. НАКНАДНИ ДОГАЂАЈИ

Изјашњавање ревизора о накнадним догађајима који су могли евентуално утицати на извршена објелодањивања у финансијским извјештајима предузећа за ревидирани период пословања није неопходно нити може утицати на ревизорско мишљење о тим објелодањивањима. У том смислу, било какве измјене у објелодањеним подацима у финансијским извјештајима проузроковане евентуалним накнадним догађајима морају се провести у текућем обрачунском периоду, на један од начина прописаних Међународним рачуноводственим стандардом бр. 8.

Прегледом рачуноводствених докумената које је ревизор извршио у разумној мјери, а односе се на пословање Предузећа за прва два мјесеца 2010. године, разумијевањем информација прикупљених у разговорима обављеним са управом и запосленим лицем ангажованом у служби рачуноводства у вези са битнијим аспектима пословања, ревизор је стекао разумно увјерење да пословни догађаји након дана билансирања па до дана издавања ревизорског мишљења нису произвели материјално значајне позитивне / негативне ефекте на укупно пословање и остварење пословних резултата Предузећа.

13. СТАЛНОСТ ПОСЛОВАЊА

У складу са Међународним стандардима ревизије у којем се разматра начело сталности, приликом планирања и извршавања поступака ревизије и оцјене добијених резултата, ревизор треба размотрити исправност претпоставке о начелу сталности пословања правног лица на основу којег су састављени финансијски извјештаји.

Из пословања које се у континуитету наставља у 2010. години, стратегије довршетка започетих инвестиционих улагања, која је усмено изложена од стране руководства Предузећа и пројеката који се континуирано реализују, може се закључити да је сталност пословања овог Предузећа, имајући у виду Стандарде ревизије - осигурана.

Указује се на значајне додатне новчане одливе који ће наступити почетком отплате кредита Свјетске банке и у континуитету се периодично наставити у низу наредних година. Како се наводи и у нотана уз финансијске извјештаје, први ануитет доспијева за плаћање средином октобра текуће године. Ови одливи могу имати значајан утицај на промјену у политикама новчаних токова у Предузећу.

14. ДОКУМЕНТАЦИЈА РЕВИЗОРА

Документација ревизора садржи:

- Рјешења надлежног регистрационог суда о измјенама у регистру Предузећа који се води код надлежног суда,
- Финансијски извјештај (Извјештај о пословању) за пословну 2009. годину,
- Копије званичних биланса стања и биланса успјеха предузећа који се односе на период ревизије,
- Документацију за коју је ревизор сматрао да је од значаја за стицање разумног увјерења по питањима која су разматрана у Извјештају (брuto биланс, закључни лист, порески биланс, финансијске картице и др.),
- Радне папире (радне документе) којима се доказују износи и наводи, односно којим се поткрепљује стечено ревизорско увјерење и изражено коначно мишљење итд.

15. ПИСМО УПРАВИ ПРЕДУЗЕЋА

Ревизију биланса стања предузећа на дан 31.12.2009. године и биланса успјеха за годину која завршава на тај дан извршили смо у складу са Међународним стандардима ревизије. Ови Стандарди захтијевали су од нас да ревизију планирамо и извршимо на начин који нам омогућава да се у разумној мјери увјеримо да наведени финансијски извјештаји не садрже грешке од материјалног значаја.

Због природе саме ревизије и других инхерентних ограничења, постоји одређени ризик да нека материјално значајна грешка није откривена.

Како смо навели у нашем Писму о ангажману које је прихваћено и прије потписивања уговора о ревизији, уобичајено је да ревизор након извршене ревизије управи предузећа, поред ревизорског мишљења и Извјештаја о извршеној ревизији, достави и одвојено писмо са описом свих евентуално уочених слабости, уважавајући при том извјесна инхерентна ограничења наведена у претходном пасусу.

Извјештај о извршеној ревизији финансијских извјештаја вашег предузећа, по нашем мишљењу, садржи довољно детаљна и јасна образложења свих навода која говоре о нашим увјерењима стеченим током ревизије, као што су нпр. наша виђења поступка јавних набавки. Вјерујемо да није потребно те наводе понављати у посебном одвојеном писму.

Као дио процеса наше ревизије, захтијевали смо од управе предузећа писмену потврду изјава које су нам дате у вези са ревизијом.

ЗАКЉУЧАК

У презентованом Извјештају о извршеној ревизији финансијских извјештаја Предузећа за пословну 2009. годину изнесена су увјерења ревизора о позицијама објављеним у званичним обрасцима – Билансу стања на дан 31.12.2009. године, Билансу успјеха за годину која завршава на наведени датум, Извјештају о промјенама у капиталу, Биланса токова готовине и Нотама.

Желимо изразити нашу спремност да, уколико се оцијени да је потребно, додатно појаснимо све или дио навода из Извјештаја који говоре о нашим ставовима по било ком питању који се тичу обављене ревизије.

Уколико управа предузећа прихвати Извјештај, као и изражено ревизорско мишљење о томе да ли финансијски извјештаји предузећа на истинит и објективан начин приказују финансијско стање, односно резултат пословања у наведеном периоду, управи Предузећа се предлаже да мишљење ревизора објелодани и стави на увид надлежним органима управљања, односно оснивачу на изјашњавање.

Број: 119-3/10

У Бањој Луци, 09. март 2010.

Овлашћени ревизор:

Мр Душко Даничић